

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

TARYBOS SPRENDIMAS

2007 m. birželio 25 d.

dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai 2007—2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo

(2007/435/EB)

(OL L 168, 2007 6 28, p. 18)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

	Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u> 2013 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 258/2013/ES	L 82	1	2013 3 22

TARYBOS SPRENDIMAS

2007 m. birželio 25 d.

**dėl Europos fondo trečiųjų šalių piliečių integracijai
2007—2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų
valdymo bendrąją programą įsteigimo**

(2007/435/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos
63 straipsnio 3 dalies a punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Siekiant palapsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, Sutartyje numatyta patvirtinti priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą, kartu su lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos, bei priemonės, susijusias su prieglobsčiu, imigracija ir trečiųjų šalių piliečių teisių apsauga.
- (2) 1999 m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryba susitikime Tamperėje nurodė, kad Europos Sąjunga privalo užtikrinti vienodas sąlygas trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems jos valstybių narių teritorijoje. Aktyvesne integracijos politika turėtų būti siekiama suteikti jiems teises ir pareigas, prilygintinas Europos Sąjungos piliečių teisėms ir pareigoms. Ja taip pat turėtų būti stiprinama kova su diskriminacija ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame gyvenime bei kuriamos kovos su rasizmu ir ksenofobija priemonės.
- (3) Trečiųjų šalių piliečių integracija valstybėse narėse yra pagrindinis ekonominės ir socialinės sanglaudos skatinimo elementas; ši sanglauda yra esminis Sutartyje nustatytas Bendrijos tikslas. Tačiau, atsižvelgiant į Sutartį, Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai (toliau – fondas) turėtų būti pirmiausia skirtas naujai atvykusiems trečiųjų šalių piliečiams, kiek tai susiję su integracijos procesą remiančių konkrečių veiksmų bendru finansavimu atitinkamose valstybėse narėse.

⁽¹⁾ 2006 m. vasario 14 d. nuomonė (OL C 88, 2006 4 11, p. 15).

⁽²⁾ 2005 m. lapkričio 16 d. nuomonė (OL C 115, 2006 5 16, p. 47).

⁽³⁾ 2006 m. gruodžio 14 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

▼B

- (4) Europos Vadovų Taryba 2004 m. lapkričio 4–5 d. priimtoje Hagos programoje pabrėžia, kad norint pasiekti valstybių narių visuomenės stabilumo ir sanglaudos tikslą, svarbu parengti veiksmingas politikos kryptis. Ji ragina nuosekliau koordinuoti nacionalines integracijos politikos kryptis remiantis bendra sistema ir kviečia valstybes nares, Tarybą ir Komisiją skatinti patirties ir informacijos apie integraciją struktūrinius mainus.
- (5) Kaip nurodyta Hagos programoje, 2004 m. lapkričio 19 d. Taryba ir valstybių narių vyriausybės atstovai nustatė „Bendruosius pagrindinius imigrantų integracijos politikos Europos Sąjungoje principus“ (toliau – bendrieji pagrindiniai principai). Bendrieji pagrindiniai principai padeda valstybėms narėms formuoti integracijos politiką, nes juose pateikiami apgalvoti pagrindinių principų orientyrai, kuriais vadovaudamosi valstybės narės gali nagrinėti ir vertinti savo pastangas.
- (6) Bendrieji pagrindiniai principai papildo ir visapusiškai sąveikauja su Bendrijos teisės aktų dėl teisėtai ES gyvenančių trečiųjų šalių piliečių priėmimo ir buvimo nuostatomis, susijusiomis su šeimos susijungimu ir ilgą laiką gyvenančiais asmenimis, ir kitomis atitinkamomis teisinėmis programomis, be kita ko, susijusiomis su lyčių lygybe, nediskriminavimu ir socialine įtrauktimi.
- (7) Prisimenant 2005 m. rugsėjo 1 d. Komisijos Komunikatą dėl bendros integracijos darbotvarkės: trečiųjų šalių piliečių integracijos Europos Sąjungoje programa, 2005 m. gruodžio 1–2 d. Tarybos išvadose dėl minėtos darbotvarkės pabrėžiama būtinybė sustiprinti valstybių narių integracijos politiką ir pripažįstama, kaip svarbu Europos lygiu nustatyti teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių integracijos programą, atsižvelgiant į visus visuomeninio gyvenimo aspektus ir visų pirma – į konkrečias bendrųjų pagrindinių principų įgyvendinimo priemones.
- (8) Atvejais, kai valstybė narė neparengia ir neįgyvendina integracijos politikos, gali turėti įvairių neigiamų pasekmių kitoms valstybėms narėms ir Europos Sąjungai.
- (9) Siekiant paremti šį integracijos programų rengimą, biudžeto valdymo institucija skyrė konkrečius asignavimus Europos Sąjungos bendrajame biudžete 2003–2006 m. laikotarpiu bandomiesiems projektams ir parengiamiesiems veiksams integracijos srityje (toliau – INTI) finansuoti.
- (10) Atsižvelgiant į INTI ir darant nuorodas į Komisijos komunikatus dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo, bei į pirmąją metinę ataskaitą dėl migracijos ir integracijos, laikoma, kad nuo 2007 m. būtina, kad Bendrija turėtų konkrečią priemonę, papildančią valstybių narių nacionalines pastangas formuoti ir įgyvendinti integracijos politiką tam, kad trečiųjų šalių piliečiai, atstovaujantys įvairioms kultūroms, religijoms, kalboms ir etninėms grupėms, atitiktų apsigyvenimo sąlygas ir būtų palengvinta jų integracija Europos šalių visuomenėse pagal bendruosius pagrindinius principus ir papildant Europos socialinio fondo (toliau – ESF) veiklą.

▼B

- (11) Norint užtikrinti, kad Bendrijos atsakas dėl trečiųjų šalių piliečių integracijos būtų nuoseklus, fondo finansuojami veiksmai turėtų būti konkretūs ir papildyti ESF ir Europos pabėgėlių fondo finansuojamus veiksmus. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti parengti bendri programų rengimo susitarimai, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos atsakas dėl trečiųjų šalių piliečių integracijos pasinaudojant ESF ir fondu būtų nuoseklus.
- (12) Atsižvelgiant į tai, kad valstybės narės fondui ir ESF taiko pasidalijamąjį valdymą, norint užtikrinti įgyvendinimo nuoseklumą nacionaliniu lygiu taip pat turėtų būti sudaryti susitarimai. Tuo tikslu turėtų būti reikalaujama, kad valstybių narių institucijos, atsakingos už fondo įgyvendinimą, sukurtų mechanizmus, skirtus bendradarbiauti ir koordinuoti veiklą su valstybių narių institucijomis, paskirtomis ESF ir Europos pabėgėlių fondo įgyvendinimui valdyti, ir užtikrintų, kad fondo finansuojami veiksmai būtų konkretūs ir papildytų ESF ir Europos pabėgėlių fondo finansuojamus veiksmus.
- (13) Šis sprendimas visų pirma turėtų būti nukreiptas į veiksmus, susijusius su naujai atvykusiais trečiųjų šalių piliečiais, kiek tai susiję su trečiųjų šalių piliečių integracijos procesą valstybėse narėse remiančių konkrečių veiksmų bendru finansavimu. Šiuo tikslu galima būtų remtis 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso ⁽¹⁾, kurioje daroma nuoroda į reikalavimą dėl penkerių metų trukmės teisėto apsigyvenimo šalyje, kurį turi atitikti trečiųjų šalių piliečiai, kad įgytų ilgalaikio gyventojų statusą.
- (14) Fondu taip pat turėtų būti remiamos valstybių narių pastangos stiprinant jų pajėgumus rengti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti iš esmės visas trečiųjų šalių piliečių integracijos strategijas, politikos kryptis ir priemones, bei prie šių pajėgumų stiprinimo prisidedantį keitimąsi informacija, geriausia praktika ir bendradarbiavimą valstybėse narėse ir tarp jų.
- (15) Šis sprendimas skirtas tapti nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2007/EB dėl Europos pabėgėlių fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ir panaikinantis Tarybos sprendimą 2004/904/EB ⁽²⁾, 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 574/2007/EB dėl išorės sienų fondo 2007–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽³⁾ ir 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 575/2007/EB dėl Europos grąžinimo fondo 2008–2013 m. laikotarpiui pagal Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendrąją programą įsteigimo ⁽⁴⁾, bei kuria siekiama spręsti teisingo valstybių narių pareigų pasiskirstymo klausimą,

⁽¹⁾ OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

⁽²⁾ OL L 144, 2007 6 6, p. 1.

⁽³⁾ OL L 144, 2007 6 6, p. 22.

⁽⁴⁾ OL L 144, 2007 6 6, p. 45.

▼B

pasidalijant finansine našta, atsirandančia diegiant integruotą Sąjungos išorės sienų valdymą ir įgyvendinant bendras prieglobsčio ir imigracijos politikos kryptis, parengtas pagal Sutarties 3 dalies IV antraštinę dalį, dalimi.

- (16) Fondo teikiama parama būtų veiksmingesnė ir tikslingesnė, jeigu reikalavimus atitinkančių veiksmų bendras finansavimas remtųsi strateginiu daugiamečiu programavimu, kurį tardamasi su Komisija parengtų kiekviena valstybė narė.
- (17) Remdamasi Komisijos priimtomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė turėtų parengti daugiamečių programų rengimo dokumentą, atsižvelgdama į savo konkrečią situaciją ir poreikius bei išdėstydamą savo plėtros strategiją, kuri turėtų sudaryti metinėse programose numatytinų veiksmų įgyvendinimo pagrindą.
- (18) Atsižvelgiant į pasidalijamąjį valdymą, nurodytą 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁽¹⁾ (toliau – Finansinis reglamentas) 53 straipsnio 1 dalies b punkte, reikėtų nurodyti sąlygas, leidžiančias Komisijai vykdyti savo išpareigojimus dėl Europos Sąjungos bendrojo biudžeto vykdymo, ir aiškiai nurodyti valstybių narių prievoles bendradarbiauti. Šių sąlygų taikymas leistų Komisijai įsitikinti, kad valstybės narės naudoja fondą teisėtai ir teisingai bei laikydamosi patikimo finansų valdymo principo, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 27 straipsnyje ir 48 straipsnio 2 dalyje.
- (19) Reikėtų nustatyti objektyvius turimų metinių išteklių skyrimo valstybėms narėms kriterijus. Nustatant šiuos kriterijus, reikėtų atsižvelgti į bendrą trečiųjų šalių piliečių, teisėtai esančių valstybėse narėse, skaičių ir per konkretų referencinį laikotarpį neseniai atvykusių trečiųjų šalių piliečių bendrą skaičių.
- (20) Valstybės narės turėtų priimti atitinkamas priemones, garantuojančias tinkamą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą bei įgyvendinimo kokybę. Todėl būtina nustatyti bendruosius principus ir būtinas funkcijas, kurias turėtų atitikti visos programos.
- (21) Pagal subsidiarumo ir proporcingumo principus už fondo intervencinių priemonių įgyvendinimą ir kontrolę pirmiausia turėtų būti atsakingos valstybės narės.
- (22) Siekiant garantuoti veiksmingą ir teisingą daugiamečių ir metinių programų įgyvendinimą, reikėtų nustatyti valstybių narių išpareigojimus, susijusius su valdymo ir kontrolės sistemomis, išlaidų patvirtinimu ir neatitikimų Bendrijos teisei bei jos pažeidimų prevencija, nustatymu ir ištaisymu. Valdymo ir kontrolės srityse

⁽¹⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

▼B

visų pirma būtina nustatyti metodus, kuriais valstybės narės užtikrina, kad atitinkamos sistemos būtų įdiegtos ir tinkamai veiktų.

- (23) Nepažeidžiant su finansų kontrole susijusių Komisijos įgaliojimų, valstybės narės ir Komisija turėtų būti skatinamos bendradarbiauti šioje srityje.
- (24) Fondo remiamų veiksmų veiksmingumas ir poveikis taip pat priklauso nuo tų veiksmų įvertinimo bei jų rezultatų sklaidos. Siekiant užtikrinti įvertinimo patikimumą bei susijusios informacijos kokybę, reikėtų reglamentuoti valstybių narių ir Komisijos pareigas šioje srityje bei tvarką.
- (25) Veiksmus reikėtų įvertinti numatant atlikti tarpinę peržiūrą ir poveikio vertinimą, o vertinimo procesas turėtų būti įtrauktas į projekto stebėsenos priemones.
- (26) Atsižvelgiant į Bendrijos finansavimo matomumo svarbą, Komisija turėtų numatyti gaires, kaip sudaryti palankesnes sąlygas iš fondo dotacijas gaunančioms valdžios institucijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, tarptautinėms organizacijoms ar kitiems subjektams tinkamai paviešinti gautą paramą, atsižvelgiant į pagal pasidalijamąjį valdymą valdomose kitose priemonėse, pavyzdžiui, struktūriniuose fonduose, taikomą praktiką.
- (27) Šiuo sprendimu visai programos trukmei nustatomas finansinis paketas, kaip apibrėžta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo ⁽¹⁾ 38 punkte, tuo nepažeidžiant Sutartyje apibrėžtų biudžeto valdymo institucijos įgaliojimų.
- (28) Kadangi šio sprendimo tikslo – skatinti trečiųjų šalių piliečių integraciją priimančiųjų valstybių narių visuomenėse vadovaujantis bendraisiais pagrindiniais principais – valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl veiksmų masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamasi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- (29) Šio sprendimo įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾.
- (30) Siekiant užtikrinti, kad fondo parama būtų panaudota laiku, šis sprendimas turėtų būti taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d.

⁽¹⁾ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2006/512/EB (OL L 200, 2006 7 22, p. 11).

▼B

- (31) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėdama Protokolo dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.
- (32) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėdama Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. rugsėjo 6 d. laišku Airija pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.
- (33) Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėdama Protokolo dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos 3 straipsnį 2005 m. spalio 27 d. laišku Jungtinė Karalystė pranešė apie savo norą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS, TIKSLAI IR VEIKSMAI

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Siekiant prisidėti prie laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės stiprinimo bei solidarumo principo taikymo tarp valstybių narių, šiuo sprendimu laikotarpiui nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d. įsteigiamas Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai (toliau – fondas), kuris yra nuoseklios sistemos, kurią taip pat sudaro Sprendimas Nr. 573/2007/EB, Sprendimas Nr. 574/2007/EB ir Sprendimas Nr. 575/2007/EB, dalis.

Šiuo sprendimu nustatomi tikslai, prie kurių prisideda fondas, fondo naudojimas, turimi finansiniai išteklių ir turimų finansinių išteklių paskirstymo kriterijai.

Sprendimu nustatomos fondo valdymo taisyklės, įskaitant finansines taisykles, taip pat stebėsenos ir kontrolės mechanizmai, grindžiami Komisijos ir valstybių narių pareigų pasidalijimu.

2. Trečiosios šalies teritorijoje esantys trečiųjų šalių piliečiai, kuriems taikomos konkrečios priemonės iki išvykimo ir (arba) kurie atitinka nacionaliniuose teisės aktuose numatytas sąlygas, be kita ko, susijusias su gebėjimu integruotis tos valstybės narės visuomenėje, patenka į šio sprendimo taikymo sritį.

▼B

3. Trečiųjų šalių piliečiai, kurie kreipėsi dėl prieglobsčio, dėl kurio dar nebuvo priimtas galutinis sprendimas, arba kurie turi pabėgėlio statusą ar papildomą apsaugą, arba kurie siekia pabėgėlio statuso ar atitinka reikalavimus papildomai apsaugai pagal 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų ⁽¹⁾, nepatenka į šio sprendimo taikymo sritį.

4. Trečiosios šalies pilietis – asmuo, kuris nėra Sąjungos pilietis, kaip apibrėžta Sutarties 17 straipsnio 1 dalyje.

*2 straipsnis***Bendras fondo tikslas**

1. Bendras fondo tikslas – remti valstybių narių pastangas padedant skirtingos ekonominės padėties, socialinių sąlygų, kultūrų, religijų, kalbų ir etninės priklausomybės trečiųjų šalių piliečiams tenkinti apsigyvenimo sąlygas ir palengvinti jų integraciją Europos šalių visuomenėse.

Fondas pirmiausia skiriamas veiksams, susijusiems su naujai atvykusių trečiųjų šalių piliečių integracija.

2. Siekiant 1 dalyje nurodyto tikslo, šis fondas prisidės prie trečiųjų šalių piliečiams skirtų nacionalinių integracijos strategijų rengimo ir įgyvendinimo visais visuomeninio gyvenimo aspektais, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad integracija yra dviejų kryptių dinaminis visų imigrantų ir valstybių narių gyventojų abipusio susitarimo procesas.

3. Fondas prisideda prie techninės pagalbos finansavimo valstybių narių ar Komisijos iniciatyva.

*3 straipsnis***Konkretūs tikslai**

Fondas prisideda prie šių konkrečių tikslų:

- a) priėmimo tvarkos, susijusios su trečiųjų šalių piliečių integracijos procesu ir jo rėmimu, rengimo ir įgyvendinimo supaprastinimo;
- b) į valstybes nares naujai atvykusių trečiųjų šalių piliečių integracijos proceso plėtros ir įgyvendinimo;
- c) valstybių narių gebėjimų tobulinti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti trečiųjų šalių piliečių integracijai skirtą politiką ir priemones didinimo;
- d) keitimosi informacija, geriausia praktika ir bendradarbiavimo valstybėse narėse ir tarp jų tobulinant, įgyvendinant, stebint ir įvertinant trečiųjų šalių piliečių integracijai skirtą politiką ir priemones.

⁽¹⁾ OL L 304, 2004 9 30, p. 12.

B*4 straipsnis***Finansavimo reikalavimus atitinkantys veiksmai valstybėse narėse**

1. Kalbant apie 3 straipsnio a punkte nustatytą tikslą, valstybėse narėse fondas remia veiksmus, kuriais siekiama:

- a) supaprastinti valstybių narių taikomų priėmimo procedūrų rengimą ir įgyvendinimą, *inter alia*, skatinant konsultacijas su suinteresuotomis šalimis ir ekspertų patarimus ar informacijos mainus dėl metodų, skirtų konkrečių tautybių atstovams arba trečiųjų šalių piliečių kategorijoms;
- b) veiksmingiau įgyvendinti priėmimo procedūras ir padaryti jas priimanėms trečiųjų šalių piliečiams, *inter alia*, pasinaudojant vartotojui patogią ryšių ir informacijos technologiją, informavimo kampanijomis bei atrankos procedūromis;
- c) geriau parengti trečiųjų šalių piliečius jų integracijai priimančiose visuomenėse remiant priemonėmis, taikomas prieš išvykimą, padedančias jiems įgyti integracijai būtinas žinias ir įgūdžius, pavyzdžiui, profesinį mokymą, informacijos rinkinius, glaustus pilietinio supažindinimo kursus ir kalbos mokymą kilmės šalyje.

2. Kalbant apie 3 straipsnio b punkte nustatytą tikslą, valstybėse narėse fondas remia veiksmus, kuriais siekiama:

- a) sukurti programas ir veiklą, kuri skirta naujai atvykusių trečiųjų šalių piliečių supažindinimui su priimančiosios šalies visuomene ir kuri sudaro jiems sąlygas įgyti pagrindinių žinių apie priimančiosios šalies kalbą, istoriją, institucijas, socialinę ir ekonominę padėtį, kultūrinį gyvenimą, pagrindines normas ir vertybes, bei papildyti veikiančias tokias programas ir veiklą;
- b) tobulinti ir gerinti tokių programų ir veiklos kokybę vietos ir regionų lygiu, visų pirma pabrėžiant pilietinį supažindinimą;
- c) stiprinti tokių programų ir veiklos pajėgumus, siekiant užmegzti ryšius su konkrečiomis grupėmis, pavyzdžiui, asmenų, kuriems taikoma priėmimo tvarka, išlaikytiniais, vaikais, moterimis, pagyvenusio amžiaus asmenimis, neraštingais asmenimis ar žmonėmis su negalia;
- d) siekti, kad tokios programos ir veikla būtų lankstesni, visų pirma rengiant ne visos dienos kursus, intensyvius mokymo modulius, nuotolinio arba elektroninio mokymo sistemas ar panašius modelius, leidžiančius trečiųjų šalių piliečiams visapusiškai dalyvauti tokiose programose ir veikloje, tuo pačiu metu dirbant arba mokantis;
- e) rengti ir įgyvendinti tokias programas ar veiklą, skirtą jauniems trečiųjų šalių piliečiams, kuriems kyla konkrečių socialinių ir kultūrinių su asmenybės savivoka susijusių problemų;
- f) rengti tokias programas ar veiklą, kurios skatintų aukštos kvalifikacijos ir kvalifikuotų trečiųjų šalių piliečių priėmimą ir remtų jų integracijos procesą.

▼B

3. Kalbant apie 3 straipsnio c ir d punktuose nustatytus tikslus, valstybėse narėse ir tarp jų fondas remia veiksmus, kuriais siekiama:
- a) pagerinti trečiųjų šalių piliečių galimybes naudotis viešomis ir privačiomis gėrybėmis ir paslaugomis, *inter alia*, tarpininkavimo paslaugomis, vertimo žodžiu ir raštu paslaugomis bei stiprinant personalo tarpkultūrinius gebėjimus;
  - b) kurti tvarias integracijos ir įvairovės valdymo organizacines struktūras, skatinti ilgalaikį ir darnų dalyvavimą visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime bei formuoti įvairių suinteresuotų subjektų bendradarbiavimo metodiką, leidžiančią įvairių lygių pareigūnams greitai gauti informaciją apie kitų šalių patirtį ir praktiką ir, jei įmanoma, sujungti išteklius;
  - c) organizuoti ir vykdyti tarpkultūrinį mokymą, gebėjimų stiprinimą ir įvairovės valdymą, darbuotojų mokymą viešųjų ir privačių paslaugų sektoriuose, įskaitant švietimo įstaigas;
  - d) stiprinti gebėjimus koordinuoti, įgyvendinti, stebėti ir vertinti trečiųjų šalių piliečiams skirtas nacionalines integracijos strategijas įvairiose valdžios pakopose ir sektoriuose;
  - e) prisidėti prie 2 dalyje nustatytos priėmimo tvarkos, programų ir veiklos įvertinimo remiant trečiųjų šalių piliečių, kurie pasinaudojo programomis, ir (arba) kitų suinteresuotų šalių, pavyzdžiui, įmonių, nevyriausybinių organizacijų ir regionų ar vietos valdžios institucijų reprezentatyvius tyrimus;
  - f) įdiegti ir įgyvendinti sistemas, skirtas rinkti ir analizuoti informaciją apie įvairių kategorijų trečiųjų šalių piliečių poreikius vietos ir regionų lygiu, įskaitant trečiųjų šalių piliečių konsultavimo programas, suinteresuotų subjektų keitimąsi informacija bei vykdant tyrimus imigrantų bendruomenėse, skirtus išsiaiškinti, kaip geriausiai patenkinti tokius poreikius;
  - g) prisidėti prie integracijos politikos dvejų krypčių proceso rengiant trečiųjų šalių piliečių konsultavimo programas, plėtojant suinteresuotų subjektų keitimąsi informacija ir bendruomenių ir (arba) bendruomenių politiką formuojančių ir sprendimus priimančių institucijų dialogą skirtingų kultūrų ir tikėjimų bei religiniais klausimais;
  - h) nustatyti rodiklius ir lyginamąją metodiką pažangos vertinimui nacionaliniu lygiu;
  - i) parengti integracijos politikos ir priemonių aukštos kokybės stebėsenos priemones ir vertinimo sistemas;
  - j) padidinti pritarimą migracijai priimančiosiose šalyse bei pritarimą integracijos priemonėms rengiant sąmoningumo ugdymo kampanijas, visų pirma žiniasklaidoje.

▼B*5 straipsnis***Bendrijos veiksmai**

1. Komisijos iniciatyva iki 7 % fonde turimų lėšų gali būti panaudota finansuoti tarpvalstybinius veiksmus ar visai Bendrijai svarbius veiksmus (toliau – Bendrijos veiksmai), susijusius su imigracijos ir integracijos politika.

2. Bendrijos veiksmai laikomi atitinkančiais finansavimo reikalavimus, kai jais visų pirma:

a) skatinamas Bendrijos bendradarbiavimas įgyvendinant Bendrijos teisę ir gerą praktiką imigracijos srityje ir įgyvendinant gerą praktiką integracijos srityje;

b) remiamas tarpvalstybinių bendradarbiavimo tinklų ir bandomųjų projektų, pagrįstų dviejų ar daugiau valstybių narių įstaigų tarptautine partneryste ir skirtų skatinti naujoves, palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika bei pagerinti integracijos politikos kokybę, kūrimas;

c) remiamos tarpvalstybinės sąmoningumo ugdymo kampanijos;

d) remiami tyrimai, informacijos apie geriausią praktiką ir visus kitus imigracijos ir integracijos politikos aspektus skleidimas ir keitimasis ja, įskaitant moderniausių technologijų naudojimą;

e) remiami bandomieji projektai ir tyrimai, nagrinėjantys naujų Bendrijos bendradarbiavimo formų imigracijos ir integracijos srityje bei Bendrijos teisės aktų galimybę imigracijos srityje;

f) remiamas valstybių narių vykdomas bendrų statistinių priemonių, metodų ir rodiklių, skirtų įvertinti imigracijos ir integracijos politikos pokyčius, plėtojimas ir taikymas.

3. Metinė darbo programa, nustatanti Bendrijos veiksmų prioritetus, priimama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

II SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMO PRINCIPAI*6 straipsnis***Papildomumas, suderinamumas ir atitiktis**

1. Fondas teikia pagalbą, papildančią nacionalinius, regioninius ir vietos veiksmus, integruojant į juos Bendrijos prioritetus.

Visų pirma siekiant užtikrinti, kad Bendrijos atsakas į trečiųjų šalių piliečių integraciją būtų darnus, fondo finansuojami veiksmai turi būti konkretūs ir turi papildyti Europos socialinio fondo ir Europos pabėgėlių fondo finansuojamus veiksmus.

▼B

2. Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad fondo ir valstybių narių pagalba būtų suderinama su Bendrijos veikla, politikos kryptimis ir prioritetais. Šis suderinamumas visų pirma nurodomas 16 straipsnyje nurodytoje daugiametėje programoje.

3. Fondo finansuojama veikla atitinka Sutarties ir pagal ją priimtų teisės aktų nuostatas.

*7 straipsnis***Programavimas**

1. Fondo tikslai įgyvendinami daugiametio programavimo 2007–2013 m. laikotarpiu, atliekant tarpinę peržiūrą pagal 20 straipsnį. Daugiametio programavimo sistema apima prioritetus ir valdymo, sprendimų priėmimo, audito bei tvirtinimo procesą.

2. Komisijos patvirtintos daugiametės programos įgyvendinamos vykdant metines darbo programas.

*8 straipsnis***Papildoma ir proporcinga intervencija**

1. Už 17 ir 19 straipsniuose nurodytų daugiametį ir metinių programų įgyvendinimą atsako valstybės narės atitinkamu teritoriniu lygiu pagal kiekvienai valstybei narei būdingą institucinę sistemą. Ši pareiga vykdoma vadovaujantis šiuo sprendimu.

2. Dėl audito nuostatų, Komisijos ir valstybių narių naudojamos priemonės priklauso nuo Bendrijos paramos dydžio. Toks pat principas taikomas vertinimo nuostatoms bei daugiametį ir metinių programų ataskaitoms.

*9 straipsnis***Įgyvendinimo būdai**

1. Fondui skirtas Bendrijos biudžetas įgyvendinamas pagal Finansinio reglamento 53 straipsnio 1 dalies b punktą, išskyrus 5 straipsnyje nurodytus Bendrijos veiksmus ir 14 straipsnyje nurodytą techninę pagalbą. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo.

2. Komisija vykdo savo pareigą vykdyti Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą:

- a) tikrindama, ar valstybėse narėse yra įdiegtos ir tinkamai veikia valdymo ir kontrolės sistemos pagal 30 straipsnyje nustatytas procedūras;
- b) nutraukdama arba sustabdydama visus mokėjimus ar jų dalį 39 ir 40 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu nacionalinės valdymo ir kontrolės sistemos neveikia, ir darydama kitas reikalingas finansines pataisas 43 ir 44 straipsniuose nustatyta tvarka.

10 straipsnis

Partnerystė

1. Laikydamosi galiojančių nacionalinių taisyklių ir praktikos, kiekviena valstybė narė įsteigia partnerystę su institucijomis ir įstaigomis, kurios dalyvauja įgyvendinant daugiametę programą arba kurios, atitinkamos valstybės narės manymu, gali naudingai prisidėti prie jos plėtojimo.

Tokios institucijos ir įstaigos gali būti kompetentingos regioninės, vietos, miesto valdžios ir kitos valdžios institucijos, tarptautinės organizacijos ir įstaigos, atstovaujančios pilietinei visuomenei, pavyzdžiui, nevyriausybinės organizacijos, įskaitant migrantų organizacijas, ar socialiniai partneriai.

Ši partnerystė apima bent valstybės narės paskirtas įgyvendinančias institucijas, kurios būtų atsakingos už Europos socialinio fondo intervencijų valdymą, ir Europos pabėgėlių fondo atsakingą instituciją.

2. Tokia partnerystė įgyvendinama visapusiškai laikantis atitinkamos kiekvienos partnerių kategorijos institucinės, teisinės ir finansinės jurisdikcijos.

III SKYRIUS

FINANSINĖ STRUKTŪRA

11 straipsnis

Visuotiniai ištekliai

1. Finansinis paketas, skirtas fondo finansuojamų veiksmų įgyvendinimui 2007 m. sausio 1 d.–2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui, yra 825 mln. EUR.

2. Fondui skirtus metinius asignavimus tvirtina biudžeto valdymo institucija, neviršydamą finansinės struktūros ribų.

3. Komisija preliminariai paskirsto metinius išteklius kiekvienai valstybei narėi vadovaudamasi 12 straipsnyje nustatytais kriterijais.

12 straipsnis

Metinis išteklių paskirstymas finansavimo reikalavimus atitinkantiems veiksams valstybėse narėse

1. Kiekvienai valstybei narėi kasmet iš fondo skiriama fiksuota 500 000 EUR suma.

Valstybėms narėms, įstosiančioms į Europos Sąjungą 2007–2013 m. laikotarpiu, likusiai 2007–2013 m. laikotarpio daliai, pradant nuo kitų metų po jų įstojimo, nustatoma metinė 500 000 EUR suma.

2. Nepanaudotos metinės lėšos valstybėms narėms paskirstomos tokiu būdu:

a) 40 % proporcingai valstybėse narėse per praėjusių trejų metų laikotarpį teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių bendro skaičiaus vidurkiui; ir

▼B

b) 60 % proporcingai trečiųjų šalių piliečių, per praėjusių trejų metų laikotarpį gavusių valstybės narės išduotą leidimą gyventi jos teritorijoje, skaičiui.

3. Tačiau atliekant 2 dalies b punkte nurodytą skaičiavimą neįtraukiamos šios asmenų kategorijos:

- a) sezoniniai darbuotojai, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje;
- b) trečiųjų šalių piliečiai, atvykę studijuoti, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais pagal Tarybos direktyvą 2004/114/EB ⁽¹⁾;
- c) trečiųjų šalių piliečiai, atvykę vykdyti mokslinius tyrimus pagal Tarybos direktyvą 2005/71/EB ⁽²⁾;
- d) trečiųjų šalių piliečiai, kuriems valstybės narės atnaujino leidimą, arba kurių statusas buvo pakeistas, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, kurie gavo ilgalaikių gyventojų statusą pagal Tarybos direktyvą 2003/109/EB.

4. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos pagal Bendrijos teisę paskelbė Komisija (Eurostatas), remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis. Remiamasi naujausiais statistiniais duomenimis, kuriuos paskelbė Europos Bendrijų statistikos tarnyba.

Jei valstybės narės Komisijai (Eurostatui) nepateikė atitinkamų statistinių duomenų, jos kuo skubiau pateikia preliminarius duomenis.

Prieš remdamasi šiais duomenimis, Komisija (Eurostatas) įvertina statistinės informacijos kokybę, palyginamumą ir išsamumą pagal įprastines veiklos procedūras. Komisijos (Eurostato) prašymu šiuo tikslu valstybės narės jai suteikia visą būtiną informaciją.

*13 straipsnis***Finansavimo struktūra**

- 1. Fondo finansinė parama teikiama dotacijų forma.
- 2. Fondo remiami veiksmai bendrai finansuojami iš viešųjų arba privačių šaltinių, jais nesiekama pelno ir jie neatitinka reikalavimų finansavimui gauti iš kitų šaltinių, numatytų Europos Sąjungos bendrajame biudžete.
- 3. Fondo asignavimai papildo viešąsias arba lygiavertes išlaidas, kurias valstybės narės skiria šiame sprendime numatytoms priemonėms.

▼M1

4. Sąjungos parama remiamiems projektams pagal 4 straipsnį valstybėse narėse įgyvendinamų veiksmų atveju neviršija 50 % visų konkretaus veiksmo išlaidų.

Parama gali būti padidinta iki 75 % projektams, skirtiems konkrečioms prioritetams, nustatytiems 16 straipsnyje apibrėžtose strateginėse gairėse.

⁽¹⁾ OL L 375, 2004 12 23, p. 12.

⁽²⁾ OL L 289, 2005 11 3, p. 15.

▼ M1

Sjungos parama didinama iki 75 % valstybėse narėse, kurios gauna Sanglaudos fondo finansavimą.

Sjungos parama valstybėje narėje gali būti padidinta 20 procentinių punktų, jeigu ji savo metinės programos projekto pateikimo pagal šio sprendimo 19 straipsnio 3 dalį arba savo peržiūrėtos metinės programos projekto pateikimo pagal Komisijos sprendimo 2008/457/EB ⁽¹⁾ 23 straipsnį metu atitinka vieną iš šių sąlygų:

- a) vidutinės trukmės finansinė pagalba jai teikiama pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 332/2002 ⁽²⁾;
- b) finansinė pagalba jai teikiama pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010 ⁽³⁾ arba anksčiau nei 2010 m. gegužės 13 d. finansinę pagalbą jai teikė kitos euro zonos valstybės narės, arba
- c) finansinė pagalba jai teikiama pagal tarpvyriausybinių susitarimą, steigiantį Europos finansinio stabilumo fondą, arba Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartį.

Atitinkama valstybė narė pateikia Komisijai raštišką pareiškimą kartu su savo metinės programos projektu arba peržiūrėtos metinės programos projektu ir patvirtina, kad ji atitinka vieną iš ketvirtos pastraipos a, b ar c punkte nurodytų sąlygų.

Projektas ir toliau gali būti bendrai finansuojamas pagal padidintą normą nepriklausomai nuo to, ar susijusios metinės programos įgyvendinimo laikotarpiu vis dar laikomasi vienos iš ketvirtos pastraipos a, b ar c punkte nurodytų sąlygų.

▼ B

5. Įgyvendindamos IV skyriuje numatytą nacionalinį programavimą, valstybės narės atranka finansuotinus projektus, remdamosi šiais būtiniausiais kriterijais:

- a) padėti valstybėje narėje ir jos reikalavimais;
- b) išlaidų efektyvumu, *inter alia*, atsižvelgiant į su projektu susijusių asmenų skaičių;
- c) organizacijos, kuri kreipiasi dėl finansavimo, ir organizacijos partnerio patirtimi, kompetencija, patikimumu ir finansiniu įnašu;
- d) kiek projektas papildo kitus iš Europos Sąjungos bendrojo biudžeto arba pagal nacionalines programas finansuojamus veiksmus.

6. Paprastai Bendrijos finansinė pagalba fondo remiamiems veiksams suteikiama ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui, reguliariai įvertinant pasiektą pažangą.

*14 straipsnis***Techninė pagalba Komisijos iniciatyva**

1. Komisijos iniciatyva ir (arba) jos vardu fondas, neviršydamas 500 000 EUR savo metinio asignavimo sumos viršutinės ribos, gali

⁽¹⁾ OL L 167, 2008 6 27, p. 69.

⁽²⁾ OL L 53, 2002 2 23, p. 1.

⁽³⁾ OL L 118, 2010 5 12, p. 1.

▼B

finansuoti parengiamąsias priemones, stebėsenos, administracines ir techninės paramos priemones bei įvertinimo, audito ir tikrinimo priemones, būtinas šiam sprendimui įgyvendinti.

2. Šias priemones sudaro:

- a) su fondo veikla susiję (įskaitant bendro pobūdžio) tyrimai, įvertinimai, ekspertų ataskaitos ir statistiniai duomenys;
- b) informavimo priemonės valstybėms narėms, galutiniams naudos gavėjams ir plačiajai visuomenei, įskaitant sąmoningumo ugdymo kampanijas ir bendrą duomenų bazę apie fondo finansuojamus projektus;
- c) kompiuterizuotų valdymo, stebėsenos, tikrinimo ir vertinimo sistemų įdiegimas, eksploatavimas ir tarpusavio sujungimas;
- d) bendros vertinimo ir stebėsenos sistemos bei rodiklių, tam tikrais atvejais atsižvelgiant į nacionalinius rodiklius, sistemos sukūrimas;
- e) vertinimo metodų tobulinimas ir keitimasis informacija apie praktiką šioje srityje;
- f) informavimo ir mokymo priemonės, skirtos valstybių narių pagal V skyrių paskirtoms valdžios institucijoms, papildančios valstybių narių pastangas teikti nurodymus savo valdžios institucijoms pagal 30 straipsnio 2 dalį.

*15 straipsnis***Valstybių narių iniciatyva teikiama techninė pagalba**

1. Valstybės narės iniciatyva kiekvienos metinės programos atveju fondas gali finansuoti parengiamąsias priemones, valdymo, stebėsenos, vertinimo, informavimo ir kontrolės priemones bei priemones, skirtas sustiprinti fondo paramos panaudojimo administracinius gebėjimus.

2. Techninei pagalbai pagal kiekvieną metinę programą skirta suma negali viršyti:

- a) 2007–2010 m. laikotarpiu: 7 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR; ir
- b) 2011–2013 m. laikotarpiu: 4 % visos bendro finansavimo sumos, skirtos tai valstybei narei, pridėjus 30 000 EUR.

IV SKYRIUS

PROGRAMAVIMAS*16 straipsnis***Strateginių gairių priėmimas**

1. Komisija priima strategines gaires, nustatydamą struktūrą fondo intervencijai, atsižvelgdama į imigracijos ir kitų sričių, susijusių su trečiųjų šalių piliečių integracija, Bendrijos teisės aktų tobulinimo ir įgyvendinimo pažangą bei į fondo finansinių išteklių preliminarų paskirstymą atitinkamam laikotarpiui.

▼B

2. Kiekvieno fondo tikslo atveju pagal šias gaires visų pirma įgyvendinami Bendrijos prioritetai, siekiant skatinti bendruosius pagrindinius principus.
3. Iki 2007 m. liepos 31 d. Komisija priima su daugiamečio programavimo laikotarpiu susijusias strategines gaires.
4. Strateginės gairės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

*17 straipsnis***Nacionalinių daugiamečių programų rengimas ir tvirtinimas**

1. Remdamasi 16 straipsnyje nurodytomis strateginėmis gairėmis, kiekviena valstybė narė siūlo daugiametės programos projektą, kurį sudaro:
  - a) nacionalinių integracijos strategijų įgyvendinimo esamos padėties aprašymas toje valstybėje narėje, atsižvelgiant į bendruosius pagrindinius principus ir, jei tinka, atsižvelgiant į nacionalinių priėmimo ir įvadinųjų programų įgyvendinimą;
  - b) konkrečios valstybės narės keliamų reikalavimų, susijusių su nacionalinėmis integracijos strategijomis ir, tam tikrais atvejais, priėmimo ir įvadinėmis programomis, analizė ir veiklos tikslų, skirtų šiems reikalavimams įvykdyti per daugiametės programos laikotarpį, nurodymas;
  - c) tinkamos strategijos šiems tikslams pasiekti ir su jų įgyvendinimu susijusių prioritetų pateikimas bei veiksmų, kuriais numatoma įgyvendinti šiuos prioritetus, aprašymas;
  - d) nurodymas, ar ta strategija suderinama su kitomis regioninėmis, nacionalinėmis ir Bendrijos priemonėmis;
  - e) informacija apie prioritetus ir jų konkrečius tikslus. Šie tikslai kiekybiškai įvertinami naudojant ribotą rodiklių skaičių, atsižvelgiant į proporcingumo principą. Rodikliai turi būti tokie, kad jais būtų galima įvertinti pažangą, lyginant su pradine padėtimi, ir prioritetines kryptis įgyvendinančių tikslų veiksmingumą;
  - f) metodo, pasirinkto 10 straipsnyje nustatytam partnerystės principui įgyvendinti, aprašymas;
  - g) finansavimo plano projektas, kuriame dėl kiekvieno prioriteto ir kiekvienos metinės programos nustatoma siūloma fondo finansinė parama bei bendro finansavimo iš viešojo ar privataus sektoriaus bendra suma;
  - h) priemonių, patvirtintų siekiant užtikrinti, kad veiksmams būtų papildomi ESF finansuojami veiksmi, aprašymas;
  - i) nuostatos, užtikrinančios daugiametės programos paskelbimą.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai savo daugiamečių programų projektus ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Komisija pateikė atitinkamo laikotarpio strategines gaires.

▼B

3. Siekdama patvirtinti daugiamečių programų projektą, Komisija nagrinėja:

- a) daugiamečių programų projekto suderinamumą su fondo tikslais ir 16 straipsnyje apibrėžtomis strateginėmis gairėmis;
- b) daugiamečių programų projekte numatytų veiksmų aktualumą atsižvelgiant į siūlomą strategiją;
- c) valdymo ir kontrolės priemonių, kurias valstybė narė nustatė fondo intervencijų naudojimui, atitiktį šio sprendimo nuostatomis;
- d) daugiamečių programų projekto atitiktį Bendrijos teisei, visų pirma Bendrijos teisei, kuria siekiama užtikrinti laisvą asmenų judėjimą kartu su tiesiogiai susijusiomis lydinčiomis priemonėmis dėl išorės sienų kontrolės, prieglobsčio suteikimo ir imigracijos.

4. Jeigu Komisija mano, kad daugiamečių programų projektas nesuderinamas su strateginėmis gairėmis arba neatitinka šio sprendimo nuostatų, nustatančių valdymo ir kontrolės sistemas, ar Bendrijos teisės, ji paprašo valstybės narės suteikti visą reikiamą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti daugiamečių programų projektą.

5. Kiekvieną daugiamečių programą Komisija 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka patvirtina per tris mėnesius nuo jos oficialaus pateikimo.

*18 straipsnis***Daugiamečių programų patikslinimas**

1. Atitinkamos valstybės narės arba Komisijos iniciatyva daugiamečių programa peržiūrima ir prireikus tikslinama likusiam programavimo laikotarpiui, siekiant geriau arba kitaip atsižvelgti į Bendrijos prioritetus. Daugiamečių programų gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams. Daugiamečių programų gali būti peržiūrimos atsižvelgiant į įvertinimus ir (arba) iškilus įgyvendinimo sunkumams.

2. Komisija kuomet skubiau priima sprendimą, patvirtinantį daugiamečių programų tikslinimą, po to, kai atitinkama valstybė narė oficialiai dėl to pateikia prašymą. Daugiamečių programų tikslinama 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

*19 straipsnis***Metinės programos**

1. Komisijos patvirtintos daugiamečių programų įgyvendinamos vykdančios metinės programos.

2. Iki kiekvienų metų liepos 1 d. Komisija pateikia valstybėms narėms sumų, kurios joms turi būti skirtos kitais metais iš visų asignavimų, skirtų pagal kasmetinę biudžeto sudarymo procedūrą, sąmatą, apskaičiuotą 12 straipsnyje nustatyta tvarka.

▼B

3. Iki kiekvienų metų lapkričio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia pagal daugiametę programą parengtą kitų metų metinės programos projektą, kurį sudaro:

- a) pagal metinę programą finansuotinių projektų bendrosios atrankos taisyklės;
- b) pagal metinę programą remtinių veiksmų aprašymas;
- c) siūlomas fondo paramos paskirstymas įvairiems programos veiksams ir prašomos sumos techninei pagalbai pagal 15 straipsnį siekiant įgyvendinti metinę programą nurodymas.

4. Nagrinėdama valstybės narės metinės programos projektą, Komisija atsižvelgia į galutinę fondui pagal biudžeto sudarymo procedūrą skirtų asignavimų sumą.

Per mėnesį nuo metinės programos projekto oficialaus pateikimo, Komisija informuoja atitinkamą valstybę narę, ar ji gali jį patvirtinti. Jeigu metinės programos projektas nesuderinamas su daugiamete programa, Komisija paprašo tos valstybės narės pateikti visą reikiamą informaciją ir prireikus atitinkamai patikslinti metinės programos projektą.

Iki atitinkamų metų kovo 1 d. Komisija priima sprendimą dėl finansavimo, patvirtinančių metinę programą. Sprendime nurodoma atitinkamai valstybei narei skiriama suma ir laikotarpis, kuriuo galima turėti reikalavimus atitinkančių išlaidų.

*20 straipsnis***Tarpinė daugiametės programos peržiūra**

1. Komisija peržiūri strategines gaires ir prireikus iki 2010 m. kovo 31 d. priima patikslintas 2011–2013 m. laikotarpio strategines gaires.
2. Jeigu priimamos tokios patikslintos strateginės gairės, kiekviena valstybė narė peržiūri savo daugiametę programą ir prireikus ją patikslina.
3. 17 straipsnyje išdėstytos nacionalinių daugiametėjų programų rengimo ir tvirtinimo taisyklės taikomos *mutatis mutandis* rengiant ir tvirtinant patikslintas daugiametes programas.
4. Patikslintos strateginės gairės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

V SKYRIUS

VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS*21 straipsnis***Įgyvendinimas**

Komisija yra atsakinga už šio sprendimo įgyvendinimą ir priima reikalingas įgyvendinimo taisykles.

▼ B*22 straipsnis***Valdymo ir kontrolės sistemų bendrieji principai**

Valstybių narių parengtų daugiamečių programų valdymo ir kontrolės sistemose:

- a) apibrėžiamos atitinkamų valdymo ir kontrolės įstaigų funkcijos ir paskirstomos kiekvienos įstaigos funkcijos;
- b) numatoma, kad turi būti laikomasi principo, kad šių įstaigų funkcijos ir funkcijos šiose įstaigose yra atskirtos;
- c) numatomi pakankami ištekliai kiekvienai įstaigai arba departamentui paskirtoms funkcijoms vykdyti fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimo laikotarpiu;
- d) numatomos procedūros, užtikrinančios pagal metines programas deklaruojamų išlaidų teisingumą ir tvarkingumą;
- e) patikimos kompiuterizuotos apskaitos, stebėsenos ir finansinės atskaitomybės sistemos;
- f) numatoma ataskaitų teikimo ir stebėsenos sistema tais atvejais, kai atsakingoji įstaiga patiki vykdyti užduotis kitai įstaigai;
- g) numatomi atliktinų funkcijų procedūrų vadovai;
- h) numatomos sistemos veikimo audito priemonės;
- i) numatomos tinkamos audito sekos užtikrinimo sistemos ir procedūros;
- j) numatomos informavimo apie pažeidimus ir pažeidimų stebėsenos bei neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros.

*23 straipsnis***Institucijų paskyrimas**

1. Savo daugiametei ir metinėms programoms įgyvendinti valstybė narė paskiria:
  - a) atsakingą instituciją: valstybės narės veikiančią įstaigą arba valstybės narės paskirtą nacionalinę valdžios instituciją ar įstaigą, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė ir kuri teikia viešąsias paslaugas; ši įstaiga yra atsakinga už fondo remiamų daugiametės programos ir metinių programų valdymą ir palaiko visus ryšius su Komisija;
  - b) tvirtinančiąją instituciją: nacionalinę valdžios instituciją ar įstaigą arba asmenį, veikiantį kaip tokia įstaiga ar institucija, kuri valstybė narė paskyrė tvirtinti išlaidų deklaracijas ir prieš siunčiant jas Komisijai;
  - c) audito instituciją: nacionalinę valdžios instituciją arba įstaigą, jeigu ji funkciškai nepriklauso nuo atsakingos institucijos ir tvirtinančiosios institucijos, yra paskirta valstybės narės ir atsakinga už veiksmingo valdymo bei kontrolės sistemos veikimo patikrinimą;

▼B

- d) prireikus, įgaliotąją instituciją.
2. Valstybė narė nustato taisykles, reglamentuojančias jos santykius su 1 dalyje nurodytomis valdžios institucijomis bei jų santykius su Komisija.
3. Pagal 22 straipsnio b punktą kai kurių arba visų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų funkcijas gali atlikti ta pati įstaiga.
4. 52 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka Komisija priima 24–28 straipsnių įgyvendinimo taisykles.

*24 straipsnis***Atsakinga institucija**

1. Atsakinga institucija atitinka tokias būtiniausias sąlygas. Ji:
- a) turi juridinio asmens statusą, išskyrus atvejus, kai ji yra valstybės narės veikianti įstaiga;
  - b) turi nesudėtingam ryšių palaikymui su įvairiais vartotojais ir kitų valstybių narių atsakingomis įstaigomis bei Komisija reikalingą infrastruktūrą;
  - c) dirba administracinėje aplinkoje, leidžiančioje jai tinkamai vykdyti savo užduotis ir išvengti interesų konflikto;
  - d) turi galimybę taikyti Bendrijos fondo valdymo taisykles;
  - e) turi finansinius ir valdymo pajėgumus, proporcingus Bendrijos lėšų, kurias ji bus paprašyta valdyti, apimčiai;
  - f) turi tinkamos profesinės kvalifikacijos ir kalbinių įgūdžių personalą administraciniam darbui tarptautinėje aplinkoje atlikti.
2. Valstybė narė teikia atsakingai institucijai pakankamą finansavimą, kad ši galėtų tinkamai ir nepertraukiamai toliau atlikti savo užduotis 2007–2013 m. laikotarpiu.
3. Komisija gali padėti valstybėms narėms mokyti darbuotojus, visų pirma V–IX skyrių tinkamo taikymo srityje.

*25 straipsnis***Atsakingos institucijos užduotys**

1. Atsakinga institucija yra atsakinga už daugiametės programos valdymą ir įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą.

Visų pirma ji:

- a) konsultuojasi su partneriais pagal 10 straipsnį;
- b) teikia Komisijai pasiūlymus dėl 17 ir 19 straipsniuose nurodytų daugiamečių ir metinių programų;

▼B

- c) sukuria bendradarbiavimo mechanizmą su valstybės narės paskirtomis valdymo institucijomis, kurio tikslas – įgyvendinti ESF ir Europos pabėgėlių fondo numatytus veiksmus;
- d) prireikus organizuoja ir skelbia konkursus ir kvietimus teikti pasiūlymus;
- e) organizuoja projektų bendram fondo finansavimui atranką pagal 13 straipsnio 5 dalyje išdėstytus kriterijus;
- f) gauna Komisijos atliekamus mokėjimus ir atlieka mokėjimus galutiniams naudos gavėjams;
- g) užtikrina bendro finansavimo iš fondo ir iš kitų atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos finansinių priemonių nuoseklumą ir papildomumą;
- h) stebi bendrai finansuojamų produktų tiekimą ir paslaugų teikimą bei tikrina, kad už veiksmus deklaruotos išlaidos iš tiesų buvo patirtos ir atitinka Bendrijos bei nacionalines taisykles;
- i) užtikrina, kad būtų įdiegta kompiuterizuota apskaitos įrašų apie kiekvieną pagal metines programas vykdomą veiksmą registravimo bei saugojimo sistema ir kad būtų renkami finansų valdymui, stebėsenai, kontrolei bei vertinimui reikalingi duomenys apie įgyvendinimą;
- j) užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai ir kitos įstaigos, įgyvendinančios fondo bendrai finansuojamus veiksmus, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodeksą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams, nepažeidžiant nacionalinių apskaitos taisyklių;
- k) užtikrina, kad fondo vertinimai, nurodyti 47 straipsnyje, būtų atliekami laikantis 48 straipsnio 2 dalyje nustatytų terminų ir atitiktų kokybės standartus, dėl kurių kartu nutaria Komisija ir valstybė narė;
- l) parengia procedūras, kuriomis būtų užtikrinama, kad visi su išlaidomis ir auditu susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai užtikrinti, būtų laikomi pagal 41 straipsnyje nurodytus reikalavimus;
- m) užtikrina, kad 28 straipsnio 1 dalyje apibrėžtam auditui atlikti audito institucija gautų visą reikiamą informaciją apie naudojamas valdymo procedūras ir iš fondo bendrai finansuojamus projektus;
- n) užtikrina, kad tvirtinančioji institucija gautų visą būtiną informaciją apie tvirtinimo tikslu atliktas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;
- o) rengia ir Komisijai teikia pažangos ir galutines ataskaitas dėl metinių programų įgyvendinimo, tvirtinančiosios institucijos patvirtintas išlaidų deklaracijas ir prašymus dėl mokėjimo arba, atitinkamai, atvejais, grąžinamų išlaidų deklaracijas;

▼B

- p) vykdo informavimo ir konsultavimo veiklą bei skleidžia paremtų veiksmų rezultatus;
  - q) bendradarbiauja su Komisija ir kitų valstybių narių atsakingomis institucijomis;
  - r) tikrina, kaip galutiniai naudos gavėjai įgyvendina 31 straipsnio 6 dalyje nurodytas gaires.
2. Atsakingos institucijos atliekamą valstybėse narėse įgyvendinamų projektų valdymo veiklą galima finansuoti pagal 15 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones.

*26 straipsnis***Atsakingos institucijos užduočių perdavimas**

1. Kai visos ar dalis atsakingos institucijos užduočių perduodamos įgaliotajai institucijai, atsakinga institucija tiksliai apibrėžia perduodamų užduočių sritį ir nustato išsamias perduotų užduočių įgyvendinimo procedūras, atitinkančias 24 straipsnyje nustatytas sąlygas.
2. Į šias procedūras įtraukiamas reguliarus informacijos apie veiksmingą perduotų užduočių vykdymą ir naudojamų priemonių aprašymą teikimas atsakingai institucijai.

*27 straipsnis***Tvirtinančioji institucija**

1. Tvirtinančioji institucija:
  - a) patvirtina, kad:
    - i) išlaidų deklaracija yra tiksli, gauta naudojant patikimas apskaitos sistemas ir pagrįsta patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais;
    - ii) deklaruotos išlaidos atitinka taikytinas Bendrijos ir nacionalines taisykles ir buvo patirtos atliekant veiksmus, atrinktus pagal programai taikytinus ir Bendrijos bei nacionalines taisykles atitinkančius kriterijus;
  - b) užtikrina, kad tvirtinimo tikslu iš atsakingos institucijos ji gavo tinkamą informaciją apie atliktas procedūras ir patikrinimus, susijusius su išlaidų deklaracijose įtrauktomis išlaidomis;
  - c) tvirtinimo tikslu atsižvelgia į visų auditų, kuriuos atliko ar kurie buvo atlikti audito institucijos atsakomybe, rezultatus;
  - d) saugo kompiuterizuotus Komisijai deklaruotų išlaidų apskaitos įrašus;
  - e) tikrina Bendrijos finansavimo, kai dėl pastebėtų pažeidimų buvo nustatyta, jog šis buvo išmokėtas neteisėtai, bei atitinkamais atvejais ir delspinigių, išieškojimą;
  - f) tvarko išieškotinių ir išieškotų sumų apskaitą pagal Europos Sąjungos bendrajam biudžetui taikomas taisykles, ir, kai įmanoma, išskaitydama jas iš kitos išlaidų deklaracijos.

▼B

2. Tvirtinančiosios institucijos veiklą, susijusią su valstybėse narėse įgyvendinamais projektais, galima finansuoti pagal 15 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 23 straipsnyje nurodytų išimtinių šios institucijos teisių.

*28 straipsnis***Audito institucija**

1. Audito institucija:

a) užtikrina, kad, siekiant patikrinti veiksmingą valdymo ir kontrolės sistemos veikimą, būtų atliekamas auditas;

b) užtikrina, kad veiksmai būtų audituojami pasirenkant tinkamą imtį deklaruotoms išlaidoms patikrinti, o imtis sudarytų mažiausiai 10 % visų kiekvienos metinės programos reikalavimus atitinkančių išlaidų;

c) per šešis mėnesius nuo daugiametės programos patvirtinimo pateikia Komisijai audito strategiją, kurioje nurodomos a ir b punktuose minima audita atliksiančios įstaigos, užtikrinant, kad pagrindiniai fondo bendro finansavimo naudos gavėjai būtų patikrinti atliekant audita, o auditai būtų tolygiai paskirstyti per visą programavimo laikotarpį.

2. Kai pagal šį sprendimą paskirta audito institucija taip pat yra paskirta audito institucija pagal Sprendimus Nr. 573/2007/EB, Nr. 574/2007/EB ir 575/2007/EB, arba kai dviem arba daugiau iš šių fondų taikomos bendros sistemos, pagal 1 dalies c punktą galima pateikti bendrą suderintą audito strategiją.

3. Įgyvendinant kiekvieną metinę programą, audito institucija parengia ataskaitos projektą, kuriame pateikiama:

a) metinė audito ataskaita, kurioje išdėstomos pagal audito strategiją atlikto metinės programos audito išvados ir nurodomi visi programos valdymo ir kontrolės sistemose nustatyti trūkumai;

b) remiantis audito institucijos atsakomybe atliktos kontrolės ir audito rezultatais – nuomonė apie tai, ar veikianti valdymo ir kontrolės sistema deramai užtikrina, kad Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos būtų teisingos ir kad pagrindiniai sandoriai būtų teisėti ir tvarkingi;

c) deklaracija, kurioje būtų įvertintas galutinio likučio mokėjimo prašymo arba susigrąžinimo deklaracijos pagrįstumas ir atitinkamų išlaidų teisėtumas ir tvarkingumas.

4. Audito institucija užtikrina, kad atliekant audita būtų atsižvelgiama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus.

▼B

5. Audita, susijusį su valstybėse narėse įgyvendinimais projektais, galima finansuoti pagal 15 straipsnyje nurodytas techninės pagalbos priemones, jeigu paisoma 23 straipsnyje nurodytų išimtinių audito institucijos teisių.

VI SKYRIUS

PAREIGOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

*29 straipsnis***Valstybių narių pareigos**

1. Valstybių narių pareiga – užtikrinti patikimą daugiamečių ir metinių programų finansų valdymą ir pagrindinių sandorių teisėtumą bei tvarkingumą.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsakingos institucijos ir įgaliotoji institucija, tvirtinančiosios institucijos, audito institucijos ir kitos susijusios įstaigos gautų tinkamus nurodymus dėl 22–28 straipsniuose nurodytų valdymo ir kontrolės sistemų kūrimo, siekiant užtikrinti, kad Bendrijos finansavimas būtų naudojamas veiksmingai ir teisingai.

3. Valstybės narės užkerta kelią pažeidimams, juos nustato ir pašalina. Valstybės narės apie tuos pažeidimus praneša Komisijai ir nuolat ją informuoja apie administracinių ir teisinių procesų eigą.

Kai neįmanoma susigrąžinti galutiniam naudos gavėjui neteisėtai išmokėtų sumų, atitinkama valstybė narė atsako už prarastų lėšų grąžinimą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą, jeigu nustatoma, kad nuostoliai buvo patirti dėl jos kaltės ar aplaidumo.

4. Valstybės narės visų pirma atsako už finansinę veiksmų kontrolę ir užtikrina, kad valdymo ir kontrolės sistemos bei auditas būtų įgyvendinami garantuojant tinkamą ir veiksmingą Bendrijos lėšų panaudojimą. Jos pateikia Komisijai šių sistemų aprašymą.

5. Išsamios 1–4 dalių įgyvendinimo taisyklės priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

*30 straipsnis***Valdymo ir kontrolės sistemos**

1. Prieš Komisijai patvirtinant daugiametę programą 52 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, valstybės narės užtikrina, kad pagal 22–28 straipsnius būtų sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Jų pareiga – užtikrinti, kad sistemos veiksmingai veiktų visą programavimo laikotarpį.

2. Valstybės narės kartu su savo daugiametės programos projektu pateikia Komisijai atsakingų, įgaliotųjų ir tvirtinančiųjų institucijų bei vidaus audito sistemų, veikiančių tose institucijose ir įstaigose, audito institucijos ir kitų įstaigų, atliekančių audita, už kurį ji yra atsakinga, struktūros ir procedūrų aprašą.

▼B

3. Komisija peržiūri šios nuostatos taikymą rengdama 2007–2013 m. laikotarpio ataskaitą, nurodytą 48 straipsnio 3 dalyje.

*31 straipsnis***Komisijos pareigos**

1. Komisija 30 straipsnyje nustatyta tvarka įsitikina, kad valstybės narės sukūrė 22–28 straipsnius atitinkančias valdymo ir kontrolės sistemas ir, remdamasi metinėmis audito ataskaitomis ir savo pačios atliktu auditu, įsitikina, kad programavimo laikotarpiu sistemos veikia efektyviai.

2. Nedarant įtakos valstybių narių atliekamam auditui, Komisijos pareigūnai arba įgalioti Komisijos atstovai gali atlikti patikrinimus vietoje, kartais atlikdami ir metinėse programose numatytų veiksmų auditą, siekiant patikrinti, ar valdymo ir kontrolės sistemos veikia efektyviai, pranešdami apie auditą ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas. Tokiame audite gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

3. Komisija gali reikalauti, kad valstybė narė atliktų patikrinimą vietoje, siekiant patikrinti, ar sistemos veikia teisingai arba tai, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad apie fondo remiamus veiksmus būtų tinkamai informuojama, užtikrina tų veiksmų viešumą ir paskesnes priemones.

5. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija užtikrina, kad veiksmai atitiktų ir papildytų kitas atitinkamas Bendrijos politikos kryptis, priemones ir iniciatyvas.

6. Komisija nustato gaires siekdama užtikrinti pagal šį sprendimą suteikto finansavimo pastebimumą.

*32 straipsnis***Bendradarbiavimas su valstybių narių audito institucijomis**

1. Komisija bendradarbiauja su audito institucijomis, kad būtų koordinuojami atitinkami jų audito planai ir metodai, ir nedelsdama keičiasi rezultatais, gautais atlikus valdymo ir kontrolės sistemų auditą, siekdama kuo veiksmingiau pasinaudoti kontrolės ištekliais ir išvengti nepagrįsto darbų dubliavimosi.

Komisija pareiškia savo pastabas dėl audito strategijos, pateikiamos pagal 28 straipsnį, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo jos gavimo.

2. Nustatydama savo audito strategiją, Komisija nurodo tas metines programas, kurias ji laiko tinkamomis atsižvelgiant į turimas žinias apie valdymo ir kontrolės sistemas.

▼B

Dėl tų programų Komisija gali padaryti išvadą, kad ji iš esmės gali vadovautis valstybių narių pateiktais audito įrodymais ir kad ji pati atliks patikrinimus vietoje tik tuomet, jei yra įrodymų, kad esama trūkumų sistemose.

VII SKYRIUS

FINANSŲ VALDYMAS

*33 straipsnis***Atitiktis finansavimo reikalavimams – išlaidų deklaracijos**

1. Visose išlaidų deklaracijose nurodoma išlaidų, kurias patyrė galutiniai naudos gavėjai, įgyvendindami veiksmus, suma ir atitinkamai gauta parama iš viešųjų ar privačių lėšų.
2. Išlaidos atitinka galutinių naudos gavėjų atliktus mokėjimus. Jos pagrindžiamos mokėjimą patvirtinančiomis sąskaitomis faktūromis arba lygiavertės įrodomosios vertės apskaitos dokumentais.
3. Išlaidas galima laikyti atitinkančiomis fondo finansavimo reikalavimus tik tada, jeigu faktiškai mokėjimai buvo atlikti ne anksčiau kaip iki 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje minimame sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodytų metų sausio 1 d. Bendrai finansuojami veiksmai negali būti užbaigti iki pirmosios jų atitikties finansavimo reikalavimams dienos.

Išimties tvarka išlaidų, skirtų pagal 2007 m. metines programas remiamų veiksmų įgyvendinimui, atitikimo finansavimo reikalavimams laikotarpis yra treji metai.

4. Taisyklės, reglamentuojančios išlaidų, skirtų pagal 4 straipsnį įgyvendintiems veiksams, fondo bendrai finansuojamiems valstybės narėse, atitikimą finansavimo reikalavimams, priimamos 52 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

*34 straipsnis***Mokėjimo galutiniams naudos gavėjams vientisumas**

Valstybės narės įsitikina, ar atsakinga institucija užtikrina, kad galutiniai naudos gavėjai kuo greičiau gautų visą paramos sumą iš viešųjų lėšų. Neatskaitomos ir nesulaikomos jokios sumos, taip pat neimamas joks papildomas specialus mokestis ar kitas lygiavertis mokestis, kuris sumažintų šias galutiniams naudos gavėjams skirtas sumas, su sąlyga, kad galutiniai naudos gavėjai atitinka visus veiksmų ir išlaidų finansavimo reikalavimus.

*35 straipsnis***Euro naudojimas**

1. Valstybių narių daugiamečių ir metinių programų projektuose, nurodytuose atitinkamai 17 ir 19 straipsniuose, patvirtintose išlaidų deklaracijose, prašymuose dėl mokėjimo, nurodytuose 25 straipsnio 1 dalies o punkte, pateikiamos sumos ir metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitoje, nurodytoje 37 straipsnio 4 dalyje, bei galutinėje metinės programos įgyvendinimo ataskaitoje, nurodytoje 49 straipsnyje, minimos išlaidos nurodomos eurais.

▼B

2. 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje minimuose Komisijos sprendimuose dėl finansavimo, patvirtinančiuose valstybių narių metines programas, pateikiami Komisijos išpareigojimai ir Komisijos mokėjimai apskaičiuojami ir vykdomi eurais.

3. Valstybės narės, kurios prašymo dėl mokėjimo pateikimo metu nebuvo įsivedusios euro kaip savo valiutos, nacionaline valiuta patirtas išlaidų sumas konvertuoja į eurus. Ši suma konvertuojama į eurus taikant Komisijos mėnesinį buhalterinį valiutos kursą, galiojantį tą mėnesį, kai išlaidos buvo įskaitytos už atitinkamą programą atsakingos institucijos sąskaitose. Šį kursą kiekvieną mėnesį elektroninėmis priemonėmis skelbia Komisija.

4. Eurui tapus valstybės narės valiuta, 3 dalyje nustatyta konvertavimo tvarka toliau taikoma visoms išlaidoms, užregistruotoms tvirtinančiosios institucijos sąskaitose iki fiksuoto nacionalinės valiutos ir euro konvertavimo kurso įsigaliojimo dienos.

*36 straipsnis***Išpareigojimai**

Bendrijos biudžetiniai išpareigojimai priimami kiekvienais metais remiantis 19 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje minimu Komisijos sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą.

*37 straipsnis***Mokėjimai. Išankstinis mokėjimas**

1. Komisija vykdo fondo paramos mokėjimą pagal biudžetinius išpareigojimus.

2. Mokėjimus sudaro išankstinis mokėjimas ir likučio mokėjimas. Jie vykdomi valstybės narės paskirtai atsakingai institucijai.

3. Pirmas išankstinis mokėjimas, lygus 50 % sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, paskirtos sumos, valstybei narei atliekamas per šešiasdešimt dienų nuo to sprendimo priėmimo.

4. Antras išankstinis mokėjimas atliekamas ne vėliau kaip po trijų mėnesių po to, kai Komisija per du mėnesius nuo oficialaus valstybės narės mokėjimo prašymo pateikimo patvirtina metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir patvirtintą išlaidų, sudarančių mažiausiai 60 % pradinio mokėjimo sumos, deklaraciją, parengtą pagal 27 straipsnio 1 dalies a punktą ir 33 straipsnį.

Komisijos išmokėto antro išankstinio mokėjimo suma neviršija 50 % bendros sprendimu dėl finansavimo, patvirtinančiu metinę programą, skirtos sumos, ir bet kuriuo atveju, jei valstybė narė nacionaliniu lygiu paskyrė mažesnę sumą nei sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nurodyta suma, neviršija valstybės narės pagal metinę programą atrinktiems projektams faktiškai paskirtų Bendrijos lėšų sumos likučio, atėmus pirmą išankstinį mokėjimą.

▼ B

5. Nuo išankstinio mokėjimo sumos priskaičiuotos palūkanos priskiriamos atitinkamai metinei programai; jos laikomos valstybės narės lėšomis kaip nacionalinė parama iš viešųjų lėšų ir deklaruojamos Komisijai išlaidų deklaravimo, susijusio su atitinkamos metinės programos įgyvendinimo galutine ataskaita, metu.

6. Išankstiniu mokėjimu sumokėtos sumos išskaitomos iš sąskaitų užbaigus metinę programą.

*38 straipsnis***Likučio išmokėjimas**

1. Komisija išmoka likutį, jeigu ne vėliau kaip per devynis mėnesius po sprendime dėl finansavimo, patvirtinančiame metinę programą, nustatyto išlaidų atitikties finansavimo reikalavimams galutinio termino, gauna šiuos dokumentus:

- a) patvirtintą išlaidų deklaraciją, tinkamai parengtą pagal 27 straipsnio 1 dalies a punktą ir 33 straipsnį, ir prašymą išmokėti likutį arba grąžinamą išlaidų deklaraciją;
- b) galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą, nurodytą 49 straipsnyje;
- c) metinę audito ataskaitą, nuomonę ir deklaraciją, numatytas 28 straipsnio 3 dalyje.

Likutis išmokamas priėmus galutinę metinės programos įgyvendinimo ataskaitą ir deklaraciją, kurioje įvertinamas prašymo išmokėti likutį pagrįstumas.

2. Jeigu atsakinga institucija nepateikia 1 dalyje nurodytų dokumentų iki nustatyto termino ir priimtina forma, Komisija panaikina tuos su atitinkama metine programa susijusius biudžetinius įsipareigojimus, pagal kuriuos nebuvo išmokėtos išankstinio finansavimo sumos.

3. 2 dalyje nurodyta automatinio atšaukimo procedūra laikinai sustabdoma atitinkamų projektų sumai, kai valstybės narės lygiu 1 dalyje nustatytų dokumentų pateikimo metu vyksta teismo procesas ar administracine tvarka nagrinėjamas skundas, turintis sustabdomąjį poveikį. Valstybė narė pateiktoje dalinėje galutinėje ataskaitoje pateikia išsamią informaciją apie tokius projektus ir kas šešis mėnesius siunčia apie tuos projektus parengtas pažangos ataskaitas. Per tris mėnesius nuo teismo proceso ar skundo nagrinėjimo administracine tvarka pabaigos valstybė narė atitinkamiems projektams pateikia 1 dalyje nurodytus dokumentus.

4. 1 dalyje nurodytas devynių mėnesių laikotarpis sustabdomas, jeigu Komisija priima sprendimą, kuriuo sustabdomas bendro finansavimo mokėjimas atitinkamai metinei programai pagal 40 straipsnį. Laikotarpis vėl pradėdamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią valstybei narei pranešama apie 40 straipsnio 3 dalyje nurodytą Komisijos sprendimą.

▼B

5. Nepažeidžiant 39 straipsnio, Komisija per šešis mėnesius nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų gavimo informuoja valstybę narę apie išlaidų, kurias Komisija pripažino mokėtinomis iš fondo, dydį ir apie bet kokias finansines pataisas, reikalingas dėl skirtumo tarp deklaruotų išlaidų ir pripažintų išlaidų. Valstybė narė savo pastabas pateikia per tris mėnesius.

6. Gavusi valstybės narės pastabas, Komisija per tris mėnesius nusprendžia, kokia išlaidų suma turėtų būti pripažinta kaip mokėtina iš fondo, ir išieško likutį, atsiradusį dėl skirtumo tarp galutinių pripažintų išlaidų ir tai valstybei narei jau sumokėtų sumų.

7. Atsižvelgdama į turimą finansavimą, Komisija išmoka likutį ne vėliau kaip per šešiasdešimt dienų nuo tos dienos, kai ji priima 1 dalyje nurodytus dokumentus. Biudžetinio išipareigojimo likutis gali būti atšauktas per šešis mėnesius nuo išmokėjimo.

*39 straipsnis***Mokėjimo termino nukėlimas**

1. Įgaliotas leidimus duodantis pareigūnas, kaip apibrėžta Finansiniame reglamente, nukelia mokėjimo terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, jeigu:

- a) nacionalinės ar Bendrijos audito įstaigos ataskaitoje yra įrodymų, leidžiančių manyti, kad esama didelių valdymo ir kontrolės sistemų veikimo trūkumų;
- b) tas pareigūnas turi atlikti papildomus patikrinimus gavęs informaciją, kad išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas.

2. Valstybei narei ir atsakingai institucijai nedelsiant pranešama apie mokėjimo termino nukėlimo priežastis. Mokėjimas nevykdomas tol, kol valstybė narė nesiima reikiamų priemonių.

*40 straipsnis***Mokėjimų sustabdymas**

1. Komisija gali sustabdyti viso arba dalies išankstinio mokėjimo ir likučio mokėjimą, kai:

- a) yra rimtas programos valdymo ir kontrolės sistemos trūkumas, kuris daro įtaką mokėjimo patvirtinimo procedūros patikimumui ir dėl kurio nebuvo imtasi korekcinų priemonių; arba
- b) išlaidos, nurodytos patvirtintoje išlaidų deklaracijoje, yra susijusios su rimtu pažeidimu, kuris nebuvo pašalintas; arba

c) valstybė narė nesilaikė savo išipareigojimų pagal 29 ir 30 straipsnius.

2. Komisija gali nuspręsti sustabdyti išankstinį ir likučio mokėjimą po to, kai suteikia valstybei narei galimybę per tris mėnesius pateikti savo pastabas.

▼B

3. Komisija nutraukia išankstinio ir likučio mokėjimo sustabdymą, kai nusprendžia, kad valstybė narė ėmėsi būtinų priemonių, kad sustabdymas būtų nutrauktas.

4. Jeigu valstybė narė nesiima būtinų priemonių, Komisija pagal 44 straipsnį gali priimti sprendimą atšaukti visą Bendrijos paramą metinei programai ar jos dalį.

*41 straipsnis***Dokumentų saugojimas**

Nepažeidžiant valstybės pagalbą reglamentuojančių taisyklių pagal Sutarties 87 straipsnį, atsakinga institucija užtikrina, kad Komisija ir Audito Rūmai penkerius metus po programų užbaigimo pagal 38 straipsnio 1 dalį galėtų susipažinti su visais patvirtinamaisiais dokumentais, susijusiais su atitinkamų programų išlaidomis ir auditu.

Šis laikotarpis nutraukiamas teismo proceso atveju arba tinkamai pagrįstu Komisijos prašymu.

Dokumentų originalai arba originalus atitinkančios patvirtintos jų kopijos laikomos visuotinai pripažintose duomenų laikmenose.

VIII SKYRIUS

FINANSINĖS PATAISOS*42 straipsnis***Valstybių narių daromos finansinės pataisos**

1. Valstybės narės visų pirma atsako už pažeidimų nagrinėjimą, imdamosi priemonių, jei esama įrodymų, kad yra reikšmingų pokyčių, kurie daro poveikį programų įgyvendinimo ar kontrolės pobūdžiui arba sąlygoms, ir darydamos reikiamas finansines pataisas.

2. Valstybė narė daro reikiamas finansines pataisas dėl nustatytų pavienių arba sisteminių pažeidimų vykdant veiksmus ar įgyvendinant metines programas.

Valstybių narių daromomis pataisomis atšaukiama ir, atitinkamai atvejais, susigrąžinama visa Bendrijos parama arba jos dalis. Jeigu per atitinkamos valstybės narės nustatytą laikotarpį ši suma negrąžinama, mokami delpinigia, kurių norma nustatyta 45 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės atsižvelgia į pažeidimų pobūdį bei sunkumą ir į fondo patirtus finansinius nuostolius.

3. Nustačius sisteminius pažeidimus, atitinkama valstybė narė tiria visas operacijas, kurias vykdant galėjo būti padaryti pažeidimai.

4. Į 49 straipsnyje nurodytą metinės programos įgyvendinimo galutinę ataskaitą valstybės narė įtraukia dėl atitinkamos metinės programos inicijuotų atšaukimo procedūrų sąrašą.

*43 straipsnis***Komisijos atliekamas sąskaitų auditas ir daromos finansinės pataisos**

1. Nepažeisdami Audito Rūmų įgaliojimų arba nedarydami įtakos patikrinimams, kuriuos atlieka valstybės narės pagal savo nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, Komisijos pareigūnai ar įgalioti Komisijos atstovai gali vykdyti fondo finansuojamų veiksmų bei valdymo ir kontrolės sistemų patikrinimus vietoje, įskaitant atrankinius patikrinimus, prieš tai pranešę bent prieš tris darbo dienas. Komisija atitinkamą valstybę narę išpėja iš anksto, kad gautų visą reikiamą pagalbą. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti atitinkamos valstybės narės pareigūnai ar įgalioti atstovai.

Komisija gali reikalauti atitinkamos valstybės narės atlikti patikrinimą vietoje, siekdama patikrinti tai, ar vienas arba daugiau sandorių yra teisingi. Tokiuose patikrinimuose gali dalyvauti Komisijos pareigūnai ar įgalioti atstovai.

2. Jei, baigusi būtinus patikrinimus, Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė nevykdo savo įsipareigojimų pagal 29 straipsnį, ji sustabdo išankstinį arba likučio mokėjimą pagal 40 straipsnį.

*44 straipsnis***Pataisų kriterijai**

1. Komisija gali daryti finansines pataisas, atšaukdama visą Bendrijos paramą metinei programai arba jos dalį, jeigu, atlikusi būtiną tyrimą, ji nustato, kad:

- a) yra didelių trūkumų programos valdymo ir kontrolės sistemoje, keliančių pavojų Bendrijos paramai, kuri programai jau yra sumokėta;
- b) patvirtintoje išlaidų deklaracijoje išlaidos nurodytos neteisingai ir valstybė narė to neištaisė prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį;
- c) valstybė narė nesilaikė savo įsipareigojimų pagal 29 straipsnį prieš pradėdama pataisų procedūrą pagal šią dalį.

Komisija priima sprendimą, atsižvelgusi į valstybės narės pateiktas pastabas.

2. Siekdama nustatyti, ar taikyti vienodo dydžio ar ekstrapoliuotą pataisą, Komisija finansines pataisas daro kiekvienu atskiru nustatyto pažeidimo atveju, atsižvelgdama į pažeidimo nuolatinį pobūdį. Jei pažeidimas susijęs su išlaidų deklaracija, dėl kurios audito institucija jau pateikė deramą užtikrinimą pagal 28 straipsnio 3 dalies b punktą, bus galima daryti prielaidą, kad egzistuoja nuolatinė problema, nulemianti vienodos arba ekstrapoliuotos pataisos taikymą, išskyrus tuos atvejus, kai valstybė narė per tris mėnesius gali pateikti šią prielaidą paneigiančių įrodymų.

▼B

3. Priimdama sprendimą dėl pataisų sumos, Komisija atsižvelgia į pažeidimo svarbą ir atitinkamos metinės programos trūkumų mastą bei finansinį poveikį.

4. Kai Komisija savo poziciją grindžia ne jos tarnybose dirbančių auditorių nustatytais faktais, ji, išnagrinėjusi atitinkamos valstybės narės panaudotas priemones pagal 30 straipsnį, pastebėtų pažeidimų ataskaitas ir valstybės narės pateiktus atsakymus, padaro išvadas dėl finansinių padarinių.

*45 straipsnis***Gražinimas**

1. Visos Europos Sąjungos bendrajam biudžetui gražintinos sumos sumokamos iki termino, nurodyto vykdomajame rašte sumoms išieškoti, parengtame pagal Finansinio reglamento 72 straipsnį. Šis terminas yra paskutinė antrojo mėnesio po vykdomojo rašto išdavimo diena.

2. Dėl vėlavimo vykdant gražinimą nuo pavėluotos gražinti sumos mokami delspinigiai, pradedant nustatytu terminu ir baigiant faktinio mokėjimo diena. Taikoma delspinigių norma yra trimis su puse procentinių punktų didesnė nei ta, kurią taiko Europos centrinis bankas savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms ir kuri paskelbta *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje*, galiojusi to mėnesio, kurį sueina gražinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną.

*46 straipsnis***Valstybių narių įsipareigojimai**

Komisijos padaryta finansinė pataisa neapriboja valstybės narės įsipareigojimo vykdyti išieškojimą pagal 42 straipsnį.

IX SKYRIUS

STEBĖSENA, ĮVERTINIMAS IR ATASKAITOS*47 straipsnis***Stebėseną ir įvertinimas**

1. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija vykdo nuolatinę fondo veiklos stebėseną.

2. Rengiant 48 straipsnio 3 dalyje nurodytas ataskaitas, Komisija vertina fondo veiklą kartu su valstybėmis narėmis, siekdama įvertinti veiksmų tinkamumą, veiksmingumą ir poveikį, atsižvelgiant į 2 straipsnyje nurodytą bendrąjį tikslą.

3. Komisija taip pat nagrinėja, kaip fondo veiksmai papildo kitų atitinkamų Bendrijos politikos krypčių, priemonių ir iniciatyvų veiksmus.

48 straipsnis

Įsipareigojimai teikti ataskaitas

1. Kiekvienos valstybės narės atsakinga institucija imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad bus vykdoma projekto stebėseną ir atliktas įvertinimas.

Šiuo tikslu susitarimuose ir sutartyse, kuriuos ji sudaro su už veiksmų įgyvendinimą atsakingomis organizacijomis, turi būti straipsniai, numatantys įsipareigojimą teikti reguliarias ir išsamias ataskaitas apie pažangą įgyvendinant ir užbaigiant įgyvendinti nustatytus tikslus, kuriomis remiamasi rengiant atitinkamai metinės programos įgyvendinimo pažangos ataskaitas ir galutines ataskaitas.

2. Valstybės narės Komisijai pateikia:

- a) iki 2010 m. birželio 30 d. – įvertinimo ataskaitą apie fondo bendrai finansuojamų veiksmų įgyvendinimą;
- b) atitinkamai iki 2012 m. birželio 30 d. 2007–2010 m. laikotarpiui ir iki 2015 m. birželio 30 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – bendrai su fondu finansuojamų veiksmų rezultatų ir poveikio įvertinimo ataskaitą.

3. Komisija Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui pateikia:

- a) iki 2009 m. birželio 30 d. – ataskaitą dėl 12 straipsnyje nustatytų kriterijų taikymo skirstant metinius išteklius valstybėms narėms ir to taikymo peržiūrą; jei manoma, kad tai būtina, kartu pateikia pasiūlymus dėl pakeitimų;
- b) iki 2010 m. gruodžio 31 d. – tarpinę ataskaitą, kurioje apžvelgiami pasiekti rezultatai ir fondo naudojimo kokybiniai bei kiekybiniai aspektai, ir pasiūlymą dėl tolesnio fondo plėtojimo;
- c) atitinkamai iki 2012 m. gruodžio 31 d. 2007–2010 m. laikotarpiui ir 2015 m. gruodžio 31 d. 2011–2013 m. laikotarpiui – *ex post* įvertinimo ataskaitą.

49 straipsnis

Metinės programos įgyvendinimo galutinė ataskaita

1. Siekiant susidaryti aiškią nuomonę apie programos įgyvendinimą, metinės programos įgyvendinimo galutinėje ataskaitoje pateikiama informacija:

- a) apie metinės programos finansinį ir praktinį įgyvendinimą;
- b) apie pažangą, pasiektą įgyvendinant daugiametę programą ir jos prioritetus, atsižvelgiant į jos konkrečius, patikrinamus tikslus, kiekybiškai įvertinus, kai ir kiek tai įmanoma, rodiklius;
- c) apie priemones, kurių ėmėsi atsakinga institucija, siekdama užtikrinti įgyvendinimo kokybę ir veiksmingumą, visų pirma:
  - i) stebėsenos ir įvertinimo priemonės, įskaitant duomenų rinkimo tvarką;

▼B

- ii) svarbių problemų, su kuriomis buvo susidurta įgyvendinant veiklos programą, santrauką ir priemones, kurių buvo imtasi;
- iii) naudotą techninę pagalbą;
- d) apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant pateikti informaciją apie metines ir daugiametes programas ir jas paskelbti.

2. Ataskaita laikoma priimtina, jeigu joje pateikiama visa 1 dalyje išvardyta informacija. Gavusi visą 1 dalyje nurodytą informaciją, Komisija per du mėnesius priima sprendimą dėl atsakingos institucijos pateiktos ataskaitos turinio, apie kurį praneša valstybėms narėms. Jei Komisija iki nustatyto termino nepateikia atsakymo, ataskaita laikoma priimta.

X SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

*50 straipsnis***Daugiametės programos parengimas**

1. Nukrypstant nuo 17 straipsnio, valstybės narės:
  - a) kuo greičiau po 2007 m. birželio 29 d., bet ne vėliau kaip 2007 m. liepos 14 d., paskiria 24 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytą nacionalinę atsakingą instituciją bei atitinkamais atvejais įgaliojamą instituciją;
  - b) iki 2007 m. rugsėjo 30 d. pateikia 31 straipsnio 2 dalyje nurodytą valdymo ir kontrolės sistemų aprašymą.
2. Iki 2007 m. liepos 1 d. Komisija valstybėms narėms pateikia:
  - a) sumų, kurios joms skiriamos 2007 finansiniais metais, sąmatą;
  - b) sumų, kurios joms turi būti skirtos 2008–2013 finansiniais metais, sąmatas, remiantis 2007 finansinių metų sąmatos apskaičiavimo ekstrapoliacija, atsižvelgiant į 2007–2013 m. siūlomus metinius asignavimus, nustatytus pagal finansinę struktūrą.

*51 straipsnis***2007 m. ir 2008 m. metinių programų parengimas**

1. Nukrypstant nuo 19 straipsnio, 2007 ir 2008 finansiniais metais bus taikomas toks įgyvendinimo tvarkaraštis:
  - a) iki 2007 m. liepos 1 d. Komisija valstybėms narėms pateikia sumų, kurios joms skiriamos 2007 finansiniais metais, sąmatą;
  - b) iki 2007 m. gruodžio 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 2007 m. metinės programos projektą;
  - c) iki 2008 m. kovo 1 d. valstybės narės Komisijai pateikia 2008 m. metinės programos projektą.

▼B

2. Kiek tai susiję su 2007 m. metine programa, faktinėms išlaidoms, apmokėtoms nuo 2007 m. sausio 1 d. iki tos datos, kurią priimamas sprendimas dėl finansavimo, patvirtinantis atitinkamos valstybės narės metinę programą, gali būti taikoma fondo parama.

3. Siekiant sudaryti sąlygas 2008 m. priimti sprendimus dėl finansavimo, patvirtinančius 2007 m. metinę programą, Komisija prisiima Bendrijos biudžeto įsipareigojimą 2007 m., remdamasi sumų, kurios turi būti skirtos valstybėms narėms, sąmata, apskaičiuota kaip numatyta 12 straipsnyje.

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda Solidarumo ir migracijos srautų valdymo bendras komitetas, įsteigtas Sprendimu Nr. 574/2007/EB (toliau – komitetas).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 straipsniai.

53 straipsnis

Peržiūra

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, iki 2013 m. birželio 30 d. peržiūri šį sprendimą.

54 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis sprendimas taikomas nuo 2007 m. sausio 1 d.

55 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms pagal Europos bendrijos steigimo sutartį.